Elin Härmälä: Gruppanförande på Folktingets session 2025

Talare
Elin Härmäla
Politiker

Datum
16 maj 2025

Plats
Tammerfors

Talman, ärade session, bästa vänner,
Mitt namn är Elin Härmälä, hemma från Pedersöre och jag har idag fått äran att hålla SDPs gruppanförande.

Vi samlas i en tid av stora utmaningar – väpnade konflikter, klimatkris och ekonomiska svårigheter. Rysslands krig i Ukraina fortsätter, lidandet i Gaza förvärras, och även i Sudan pågår just nu en humanitär katastrof. Vi ser en ökning av desinformation och en förändrad politisk retorik som påverkar minoriteters ställning och vårt språkklimat.

Samtidigt som vi hanterar dessa akuta kriser, får vi inte glömma de långsiktiga hoten mot vår existens. Klimatförändringarna utgör ett sådant hot, med konsekvenser som sträcker sig långt bortom nuvarande konflikter.

Extrema väderhändelser, förlust av biologisk mångfald och stigande havsnivåer påverkar redan miljontals människor världen över. Därför måste vi fortsätta att investera i klimatåtgärder och hållbar utveckling, även när andra kriser kräver vår uppmärksamhet.

Socialdemokraternas alternativ

I det senaste dubbelvalet – kommunal- och välfärdsområdesvalet – har Socialdemokraterna gjort betydande framsteg. Vi blev kommunalvalets största parti mätt i röster och gick framåt med över 5 procentenheter. Denna framgång speglar väljarnas förtroende för vår politik och vårt engagemang för att stärka välfärden och utbildningen i Finland. Vår politik har tydligt visat att vi står för en modell som sätter människan i centrum: en reglerad och etisk marknadsekonomi, ett starkt välfärdssamhälle, ett avtalssamhälle gällande arbetsmarknaden, jämlikhet och social sammanhållning, samt satsningar på

innovation och utbildning.

Som en följd av vårt framgångsrika valresultat har vi också sett en ökning av våra mandat i Folktinget från 9 till 16 ledamöter, vilket igen gör oss till den näst största gruppen. Detta resultat bekräftar att vårt budskap och vårt arbete för att stärka utbildning, social välfärd och det svenska språkets ställning i Finland har fått starkt stöd från väljarna.

Vi är fast beslutna att fortsätta arbeta för att alla medborgare, oavsett språk eller bakgrund, ska ha jämlik tillgång till offentliga tjänster av hög kvalitet. Vi kommer att fortsätta stå upp för det svenska språket, för utbildningens framtid och för att bibehålla ett rättvist samhälle där ingen lämnas ensam.

Utbildningens nedprioritering och Åbo Akademi

Regeringen har beslutat att minska finansieringen för yrkesutbildningen med 120 miljoner euro, vilket drabbar både unga och vuxna som vill vidareutbilda sig. Detta försvårar möjligheten till livslångt lärande och anpassning till arbetsmarknadens behov. Samtidigt som regeringen ökar antalet utbildningsplatser temporärt, skärs universitetens basfinansiering ner med sammanlagt 117,7 miljoner euro mellan 2026 och 2028, detta underminerar kvaliteten på utbildningen och hotar principen om avgiftsfri utbildning.

Det är också anmärkningsvärt att Åbo Akademi drabbas så hårt trots att SFP är med i regeringen. Åbo Akademi står inför ett underskott på 2,7 miljoner euro i år, vilket har lett till omställningsförhandlingar. Krisen beror på bristande statliga resurser och nedskärningar som påverkar alla universitet. Detta utgör en existentiell fråga för hela den svenskspråkiga befolkningen, och att den svenska utbildningen inte får tillräckligt med stöd är synnerligen beklagligt.

Social- och hälsovårdens utmaningar

Regeringen har beslutat om ytterligare inbesparingar på 166 miljoner euro inom social- och hälsovården. Det innebär nedskärningar i tjänster för äldre, personer med funktionsnedsättning och inom rehabiliterande arbetsverksamhet. Dessa åtgärder riskerar att försvaga vår välfärdsmodell och drabbar de mest sårbara i samhället, däribland våra svenskspråkiga medborgare.

Kulturens nedskärningar

Kultursektorn har drabbats hårt av regeringens nedskärningar. Budgeten för konst och kultur minskas i år med cirka 20 miljoner euro. Detta påverkar bland annat teatrar, museer och kulturorganisationer, vilket hotar mångfalden och tillgången till svenskspråkig kultur.

Exempelvis har Finlands Svenska författarförening och Finlands Skådespelarförbund blivit helt utan statsunderstöd, vilket direkt försvagar möjligheterna för konstnärer att verka och påverkar kulturens roll i samhället.

Regeringspartierna är måna om att lyfta fram kultur som det går bra för. Vi är alla glada över KAJ:s framgångssaga, speciellt jag som österbottning, men regeringen skär fortsättningsvis i kulturen. KAJ kommer från ett kulturfält som inte hade haft samma möjligheter om högerpolitikens strikta kulturfinansiering hade styrt. Högerpartierna ser ofta kultur som en kostnad, men vi bör istället förstå att kulturen är en viktig del av ekonomin.

Även Yle tvingas till omfattande sparprogram, vilket kan leda till uppsägningar. Detta hotar den finlandssvenska mediebevakningen och tillgången till svenskspråkigt innehåll, vilket är av yttersta vikt för oss som lever och verkar på svenska i Finland. Till all lycka kunde man inom en parlamentarisk överenskommelse ändå enas om att nedskärningarna inte blev så stora som Samlingspartiet och speciellt Sannfinländarna försökte genomföra.

Tredje sektorns kris

Små medborgarorganisationer och handikapprörelsen drabbas också hårt av statens nedskärningar. STEA har för i år minskat sitt stöd med 79,5 miljoner euro, vilket hotar organisationernas kärnverksamhet. Dessa organisationer, så som Folkhälsan, Svenska hörselförbundet, FDUV och SAMS, tillhandahåller viktiga tjänster på svenska – och är i många fall de enda tillgängliga alternativen för svenskspråkiga individer.

Avslutning

Men – låt oss tillsammans arbeta för ett Finland där solidaritet, jämlikhet och respekt för alla språkgrupper är ledstjärnor. Låt oss stå upp för svenska språkets

ställning, för utbildning, kultur och för de mänskliga rättigheterna för alla i vårt land.

Tack.

Källa
Manuskript hämtat från fsd.sdp.fi (2025-09-16)

Taggar
Politiska tal, Socialdemokraterna i Finland

URI
https://www.svenskatal.se/tale/elin-harmala-gruppanforande-pa-folktingets-session-2025